

JÓZEF MICHAŁ CHOMIŃSKI

I. KALENDARIUM

1906

Józef Michał Chomiński przychodzi na świat 24 VIII w Ostrowiu k. Przemyśla. Rodzicami są Eugeniusz Chomiński (1867–1939), duchowny grekokatolicki, późniejszy proboszcz parafii św. Jerzego w Werchracie k. Rawy Ruskiej, i Józefa Halina z Drohomireckich (†1939).

1925

Składa egzamin maturalny w Gimnazjum Państwowym (klasycznym) w Przemyślu.

1926

Rozpoczyna studia muzykologiczne w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Jego wykładowcami są Adolf Chybiński i Maria Szczepańska. Pod kierunkiem Adama Fiszera kształci się w zakresie etnografii.

1928

Pobiera lekcje dyrygentury u Adama Sołtysa i śpiewu u Zofii Kozłowskiej.

1929

Zawiera związek małżeński z Włodzimierą Lewicką, urzędniczką ze Lwowa. Od tego roku (do 1936) naucza teorii muzyki w jednej ze lwowskich prywatnych szkół muzycznych. Zostaje zatrudniony w Operze Lwowskiej na stanowisku korepetytora.

1931

Uzyskuje magisterium z muzykologii na podstawie pracy *Technika imitacyjna w XIII i XIV wieku* (promotor: Adolf Chybiński).

1933

Przychodzi na świat córka uczonego, Krystyna Bożena Chomińska.

1936

Uzyskuje w UJK stopień doktora filozofii, broniąc dysertacji *Zagadnienia konstruktywne w pieśniach Edwarda Griega*, przygotowanej pod kierunkiem Adolfa Chybińskiego.

Poświęca się badaniom nad twórczością Karola Szymanowskiego.

1938

Opuszcza Lwów i zamieszkuje w Warszawie. Podejmuje pracę bibliotekarza w Bibliotece Narodowej.

1939

W lipcu umiera Eugeniusz Chomiński. Pozostała na kresach rodzina zostaje wywieziona jesienią tego roku na Syberię. W czasie transportu umiera matka uczonego.

1939–1945

Większą część okupacji Chomiński spędza w Warszawie. Utrzymuje się z handlu i lekcji prywatnych. Jako robotnik przymusowy bierze też udział pracach budowlanych (Warszawa, Przemyśl i Biała Podlaska).

Włodzimiera Chomińska zostaje wywieziona do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück i tam zamordowana.

W 1940 r. Chomiński żeni się z Apolonią Heleną Müller. Dwa lata później umiera w Krakowie córka z pierwszego małżeństwa, Krystyna Bożena.

W latach wojny uczonego bada pieśni solowe Karola Szymanowskiego i *Preludia* Fryderyka Chopina. Píše rozprawę zatytułowaną *Wstęp do analizy muzycznej*. W czasie Powstania Warszawskiego zniszczeniu ulega cały jego dobytek, w tym egzemplarze niepublikowanych prac.

1946–1947

Chomiński przechodzi ciężki atak gruźlicy. Dzięki wsparciu Konstantego Regameya i organizacji „Don Suisse” odbywa kurację w „Clinique Bellevue” w Leysin k. Montreux.

1949

Kończy pracę nad analizami *Preludiów* Chopina. Wykorzystuje tam koncepcję analityczną Hermanna Erpfa, którą w nowatorski sposób rozszerza, wprowadzając pojęcia parcjalnych wyznaczników funkcyjnych i stosunków parafunkcyjnych. Adolf Chybiński pisze o tej pracy

w liście do autora: „Wszedł Pan na szczyty teoretycznych rozważań. Gdy z nich spoglądam, w głowie mi się mąci”.

Latem tego roku Chomiński habilituje się w Uniwersytecie Poznańskim na podstawie przedwojennej rozprawy *Zagadnienia konstrukcyjne w sonatach fortepianowych Karola Szymanowskiego* i pozostałego dorobku.

Bierze udział w Konferencji Kompozytorów i Muzykologów w Łagowie Lubuskim, gdzie występuje jako rzecznik socrealizmu i potępia muzykę „formalistyczną” (m. in. twórczość Arnolda Schönberga).

Zawiera zawiązek małżeński z Krystyną Wilkowską (1920–2003), absolwentką Uniwersytetu Poznańskiego (polonistyka, muzykologia), wówczas urzędniczką Ministerstwa Kultury i Sztuki. W latach 1950–1951 przychodzą na świat synowie Józefa i Krystyny Chomińskich: Michał Maria i Paweł Krzysztof, późniejsi inżynierowie-elektronicy.

Chomiński odejmuje pracę w nowo utworzonym (staraniem Zofii Lissy) Zakładzie Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego.

1956

Uczestniczy w Międzynarodowym Kongresie Mozartowskim w Wiedniu.

1960

Zostaje profesorem zwyczajnym w Instytucie Muzykologii UW. Bierze udział w I Międzynarodowym Kongresie Chopinologicznym w Warszawie.

1961

Uczestniczy w Międzynarodowym Kongresie Lisztowsko-Bartókowski w Budapeszcie.

1968

Przechodzi kolejny atak gruźlicy. Z powodu stanu zdrowia uczonego rodzina Chomińskich opuszcza Warszawę i zamieszkuje w Falenicy.

1976

Z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin Chomiński jest fetowany w Uniwersytecie Warszawskim. Otrzymuje, przygotowaną przez uczniów i współpracowników, księgę pamiątkową *Dzielo muzyczne. Teoria, historia, interpretacja* (red. I. Poniatowska).

Wieloletnie badania Chomińskiego nad zjawiskami transformacji sonorystycznej i „czystego brzmienia” krystalizują się w formie trzypiętomowej rozprawy *Fundamenta sonologiae. Podstawy sonologii muzycznej*. Uczony pracuje nad nią intensywnie w latach 1976–8, mimo to rzecz pozostaje nieukończona. Główne idee sonologii – najważniejszej z koncepcji teoretycznych Józefa Chomińskiego – zostają najpełniej wyłożone w I tomie podręcznika *Formy muzyczne* z 1983 r. (rozdział IV: *Podstawy sonologii muzycznej*).

1981

Przyjmuje godność członka honorowego Związku Kompozytorów Polskich.

1986

Otrzymuje nagrodę nowojorskiej Fundacji Alfreda Jurzykowskiego.

1994

20 lutego Józef Michał Chomiński umiera w swoim domu w Falenicy. Uroczystości żałobne odbywają się w warszawskim Kościele ss. Wizytek i na cmentarzu w Aleksandrowie k. Warszawy.